

*Ігор ЛІКАРЧУК,
засновник ЗНО, директор Українського центру
оцінювання якості освіти в 2014-2015 рр.
З інтерв'ю "Главкому" «Якість середньої освіти падає!
А ми будемо і далі вкладати мільйони в шкільні
автобуси?» (витяги),
Катерина Пешко, 17.11.2015*

Про рівень знань

«Результати ЗНО цього року, особливо в сільській місцевості, відверто кажучи, були провальними. В чому основна проблема низького рівня знань?»

Час перестати говорити про реформи, треба їх робити. Про реформи в освіті ми кукурікаємо дуже давно. І останні кілька місяців багато чуємо щодо того, як воно буде. Але не чуємо про те, а що ж вже є. Реформ немає. І зовнішнє незалежне оцінювання стало тим індикатором, який показує, що нічого не відбувається. На превеликий жаль, я зараз детально не можу проаналізувати всі результати ЗНО 2015 року, бо не маю бази для такого аналізу. Але упевнений, що якби аналіз був зроблений, суспільство побачило б надзвичайно прикру картину, яка добре характеризує стан нашої сучасної освіти.

Що саме не так в українській шкільній освіті?»

Рівень знань випускників загальноосвітніх шкіл. І не треба навіть говорити про сільську місцевість. У нас в Києві школи, які розташовані в одному мікрорайоні, можуть мати дуже серйозні відмінності у рівні знань: такі, що не треба згадувати про сільську школу... Це залежить від багатьох чинників: від рівня організації навчально-виховного процесу, підбору кадрів, умов роботи школи, рівня внутрішньо-шкільного управління і так далі... Але не забувайте ще одну важливу річ. Сьогодні на рівень знань учнів, який вони показують під час зовнішнього оцінювання, потужно впливають репетитори. За даними соціології, 75% тих, хто складає ЗНО, працюють з репетиторами.

Тобто виходить, що для 75% дітей не достатньо шкільних знань, і батькам доводиться користуватися послугами репетиторів, лише щоб здати ЗНО?»

Це також оцінка нашої школі. Але жахливим загалом це явище назвати не можна. Якщо людина бачить, що вона в школі не може здобути знання і шукає, де їх здобути, і готова за це платити гроші, інколи навіть останні, то це не біда людини, це біда нашої системи освіти. Людина платить гроші за те, щоб вивчити математику, історію, біологію, хімію, людина ж не платить гроші на те, щоб купити наркотики, не несе ці гроші в нічний клуб. Вона платить за знання. Потрібно вже щось починати робити.»

Про сертифікацію вчителів

«Як, до речі, оціните норму, передбачену новою редакцією закону «Про освіту», щодо того, що зарплата вчителя буде залежати від рівня його кваліфікації?»

В нас на сьогоднішній день кваліфікація як визначається? Дипломом, сертифікатами про проходження курсів і так далі. Якщо це маєтись на увазі – то це дурниця. Я б оплату праці вчителя поставив би в залежність від якості його роботи.

А як її оцінити?

Дуже просто. Є такі методики світові, є система зовнішнього оцінювання, є система моніторингу якості освіти. Механізми і інструменти є – було б бажання їх впроваджувати.»

Щодо оцінки загальноукраїнських програм

«Скорочення шкіл і програма «Шкільний автобус» сприятиме підвищенню рівня знань учнів, що зараз навчаються в малокомплектних навчальних закладах?»

Програма «Шкільний автобус» в Україні діє, якщо я не помиляюсь, з 1994 року. Вже 20 років. На цю програму використані вже мільярди. Хтось оцінював її результативність? Хтось сказав, що в результаті запровадження програми «Шкільний автобус» ми отримали принципову нову якість загальної середньої освіти? Результати ЗНО за період з 2008 по 2014 рік говорять якраз про протилежне. Якість середньої освіти в нас падає! Ну, давайте будемо і далі купувати автобуси, вкладати в них гроші, платити зарплату водіям, купувати бензин, возити дітей за 30-40 кілометрів. Це вигідність чи це результативність?»

До питання якості вищої освіти

Ми говорили про те, що показником якості шкільної освіти можна вважати ЗНО. А от чи не є тенденція, коли все більше українських випускників шкіл намагаються і вступають до зарубіжних вишів, показником якості нашої вищої освіти?»

Я цікавився цим питанням...Радянська система, яку всі ставлять за взірць, була хорошою для радянського часу. На жаль, ми не створили системи, адекватної сьогоденній соціально-економічній ситуації в державі.
